

Megállt az idő Mindszenten

„Volt egyszer egy mozi...” – hirdeti Mindszenten a Keller Lajos Városi Könyvtár és Kulturális Központ ajtaján álló plakát.

A „mozikiállítás” kezdeményezője Tóth Anett, 2013 óta a Nemzeti Művelődési Intézet kulturális közfoglalkoztatottjaként, majd később a Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Program munkatársaként dolgozott a Nemzeti Művelődési Intézetnél. Mindig is vonzotta a helyi kulturális élet, a fiatalok terelgetése. Az első kulturális közfoglalkoztatáskor, 2013-ban álmodta meg a programot, ugyanis a művelődési házban felfedezett két, tökéletes állapotúnak tűnő Xenolux 2500-as mozigépet.

A mindszenti mozi három lezsebb évtizede 1969-ben indult, néhány évvel azután, hogy megépült a településen a művelődési ház. A mozi üzemeltetője a művelődési ház igazgatója, Jenei Sándor, később Fekete Emil volt.

A színháztermet rögzített csapószékekkel 370 férőhelyesre alakították ki. Hosszú évekig nagy volt az érdeklődés, több száz filmre több ezer ember volt kíváncsi. A Tisza Filmszínház egészen a '90-es évek végéig szárnyalt, ahogyan sok más településen is. Mindszentnek viszont az a különlegessége, hogy nem hagyták, hogy a valaha szebb napokat látott mozi már csak emlék maradjon. Anett

a tárgyi emlékek mellé rengeteg kutatást, keresést végezve állított össze egy kiállítást és bemutatót, amely komplett programmá teljesedett ki. Szakadt filmet is tud már ragasztani, ehhez speciális filmragasztót is talált. Minden érdekli, ami a mindszenti mozihoz kapcsolódik, és ezt próbálja átadni a fiataloknak is.

Óvodásoktól kezdve az iskolásokon keresztül egészen a felnőtt korosztályig nagyon sokan megfordultak már a mozigépész szobájában. Anett a kicsiknek mesefigurákkal, az iskolásoknak és a felnőtteknek pedig színészekhez és színésznőkhöz kapcsolódó kvízzel adja fel a leckét, de persze csak játékosan.

Az első saját mozis élményével kapcsolatban így fogalmazott: *„Gyerekkoromban, amikor beültem egy-egy filmvetítésre, mindig azt kereste a szemem, hogy honnan jön a fény, és mi lehet a mögött az öt kis ablak mögött, amit látunk fent. És most itt vagyok, és én mesélhetem el a gyerekeknek, hogyan is működött ez a rendszer.”*

Azt például tudták, hogy Dezsőffy László színész Mindszenten született? Az első igazi magyar hangosfilmben, a Kék bálványban is szerepelt, és több magyar klaszikusban is (A hölgy egy kissé bogaras, Maga lesz a férjem, Lila akác stb.). Életrajza megtekinthető a kiállítás keretében, és egyszer talán

A művelődési ház ajtajában, mögöttünk a kiállítást népszerűsítő plakáttal

Játékos feladatok, fejtörő kvízek a kiállítás látogatóinak

még egy filmfesztivált is jegyezhetnek róla a mindszentiek.

Sajnos olyan szakembert Mindszenten sem találni, sőt az országban is nagyon kevés van, aki működtetni tudná a Xenolux 2500-as gépeket, így továbbra is rejtély marad, hogy a két csodaszervezet – ennyi év elteltével – mit tud. Pedig filmtekercs is van hozzá, nem is egy.

Mindszenten a '70-es években 8600 fő volt a lakosságszám, ami 2022-re 6700 főre csökkent. Bizonyára ez is szerepet játszott a mozi hanyatlásában, de elsősorban a CD- és DVD-lemezek, a Blue-ray, a pendrive, a külső merevlemez megjelenése és a letölthető filmek jelentették a közösségi filmnézés végét.

Míg '97-ben egy-egy előadás átlagosan 106 néző volt, addig '98-ban már csak mindössze 64. A mozi üzemeltetése valójában gazdaságtalan volt, de még ekkor is nagyon sokan úgy gondolták, kell, hogy egy kisvárosnak mozija legyen. Majd 2005-ben kihunytak a fények, lekapcsolták a két xenonlímpás vetítógépet. Ekkor került sor az utolsó vetítésre. Az ezt követő években, egészen a mai napig a nyári táborok alkalmával idézik meg a múltat, és hozzák vissza a

nosztalgiát a művelődési ház munkatársai. De itt már projektorral és vetítővászonnal dolgoznak. Ám mégis maradt egy kincsesdoboz az emeleten, amely napjainkban is várja a látogatókat: azokat, akik kíváncsian fedezik fel a régi idők moziját. A művelődési ház munkatársai pedig várják azt a szakembert, aki a Xenolux 2500-asok megvetemedett, helyenként rozsdás csavarjaiba újra életet lehelne, akár csak egy film erejéig is.

A kiállítás nyitvatartási időben bármikor megtekinthető, Tóth Anett munkatárs örömmel vezeti körbe és látja el információkkal az érdeklődőket.

Tóth Anett bemutatja a kiállítást

MAGNÉ SZAITZ ÉVA 2005-ben végzett a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karán művelődésszervező szakon, kulturális menedzser szakirányon. 2007-től Békéscsabán dolgozott a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesületének munkatársaként, melynek azóta is tagja. 2011-ben a Szent István Egyetem Gazdasági Karának közösségi-civil szervező szakán diplomázott. 2013-tól módszertani referensként dolgozik a Nemzeti Művelődési Intézet Csongrád-Csanád Megyei Igazgatóságán, ahol két éven át kulturális koordinátorként tevékenykedett a Művelődési Intézet egyik kiemelt programjában, a TÁMOP 3.2.3.B-ben. 2020-ban a Szegedi Tudományegyetem mesterképzésén kulturális mediátor szakképzettséget szerzett.